

**Iwo Sulka**

## **Historia formatu szerokoekranowego: technika i estetyka**

### **Streszczenie**

Praca przedstawia historyczny przebieg eksperymentów z formatem szerokoekranowym wzbogacony o analizy wybranych filmów szerokoekranowych.

W pierwszym rozdziale opisany został przebieg ukonstytuowania się w początkach kina norm technicznych dotyczących metod rejestracji obrazu. Rozdział drugi przedstawia europejskie próby wprowadzenia do użytku przeróżnych technik realizacji filmów w poszerzonym formacie obrazu w latach 20. XX wieku. Rozdział trzeci omawia historię powstania filmu *Napoleon* (*Napoléon vu par Abel Gance*, 1927) Abła Gance'a oraz zawiera analizę sekwencji tego dzieła. Czwarty rozdział podejmuje kwestię prób wprowadzenia w amerykańskim przemyśle filmowym technik realizacji na szerokiej taśmie krótko po przełomie dźwiękowym; zamieszczone są w nim też analizy dwóch filmów szerokoekranowych z tego okresu. W rozdziale piątym nakreślono przemiany w sferach ekonomicznej, społecznej i kulturowej w Stanach Zjednoczonych na przełomie lat 40. i 50. XX wieku, które stały się przyczyną pojawienia się systemów szerokoekranowych. Kolejne trzy rozdziały są omówieniem przebiegu powstania najważniejszych z tych systemów – Cineramy, CinemaScope'u oraz Todd-AO. W rozdziale ostatnim pokrótce opisano wpływ nowego formatu kadru na stylistyczny i estetyczny wymiar amerykańskich dzieł filmowych, na wybranych przykładach z lat 1953-1959.

Kraków 7. 11 2016

Iwo Sulka